

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre.....	24 kor. (12 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hó a.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, Szeptember 2.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyiltér soronként 40 fillér.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Csönd...

Kolozsvár, szept. 1.

(h.) A politikai küzdelem harc mezején beállott a teljes csöndesség. Ő felsége, fejedelmi barátját, az angol királyt fogadta Bécsben; ez alatt elpihent a magyar politikai válság és beállott a legteltesebb csönd. Merész kombinációk kelnek szármra, az annyira óhajtott megoldás felől: ezek a kombinációk azonban nem sok alappal bírnak, mert a válság orvosságát immár hetek óta, a koronás király tartja a kezében. Hogy gyógyulás áll-e be, vagy még válságosabb lesz a helyzet: ennyit se tudunk még ma biztosan.

Pedig állítólag alkotmányos nemzet volnánk, sőt van parlamentünk és vannak törvényeink, melyeket megtartani köteles mindenki. Mégis: mi, a nemzet, nem tudjuk, hogy vajon sorsunk már a legközelebbi jövőben, ma, vagy holnap nem-e jut olyan ösvényre, melyen állami életünk szekere megakad, mert küllőbe belekapaszkodnak olyanok, kiknek részre eddig is mi huzzuk a szekeret, míg azok jogtalanul szépen a kocsiülésekben helyezkedtek el.

Kifejezést kell adnunk azon aggodalmunknak, hogy a politikai élet mostani csöndessége, csak előhírnöke ama nagy és hatalmas viharoknak, mely már talán a legközelebbi napokban végig fog száguldan a hazán.

Az alkotmányos aera óta, a király tanácsosaként szereplő egyénnek gyávaaságáért most egyszerre fogunk megbűnhődni. Nem akadt soha egyetlen miniszterelnöke sem ennek a szegény országnak, ki nyíltan és leplezetlenül megmondotta volna az igazat az uralkodónak; nem akadt egyetlen olyan államférfi sem, kit meghíltetett volna a jövőbelátás ereje és átlátta volna, hogy az amit évtizedeken át az ellenzék, e nemzet, e nemzet jelentősége és nyelve érdekében követel, ami, minden egyes alkalommal hangoztat, nem mindig pusztába kiáltó szó lesz, hanem ha lassan is, de átmegy a köztudatba, és mint egységes nemzeti követelés, hatalmas erővel repeszi meg, a pa-

pirosan és terheiben közös; valójában pedig osztrák hadseregnek a nemzeti szellem ellen körülzárolt kínai falát.

Most aztán, hogy bekövetkezett az, aminek elkövetkezését az ellenzék szakadatlanul hirdette és bizalommal várta; most hogy a hosszú tespedéséből felébredt nemzeti közérzből, erőteljesen domborodik ki a nyelvünk jogai iránti követelés: e követelések teljesítése, egy fennálló törvény végrehajtása, nem a törvények végrehajtására kötelezett kormánytól függ, hanem magától a koronától. Kérhetjük: hogy lehetséges ez? S felelhetjük: mert 1867 óta a korona tanácsosai mindig azt hirdették, hogy ezt a törvényt végrehajtani nem kell és erre aztán fenn a mértékadó helyeken az a hiedelem vert gyökeret, hogy azt a törvényt végrehajtani nem szabad.

Most azonban egyszerre rombadőlt a 36 esztendő óta folyó ámitgatás. Közel egy esztendő küzdelem után meghallották ott, ahol a nemzetnek sorsát irányítják, a mi szavunkat is. Hogy magyarok akarunk lenni hadseregünkben. Hogy felkarjuk szabadtani fiainkat az osztrák szellem fertőzése alól. Hogy az egységes nemzeti állam kiépítésének nagy munkájában szükségünk van a magyar nyelvű hadseregére. Ezt hirdeti az ellenzék egy esztendő óta. S az ige mind több hívót szerzett. S amit elkezdett egy maroknyi kis csapat, azért mellője állt most már az egész nemzet. A döntés a korona kezében van, de azért csakis a nemzet dönthet saját sorsa felett. Irányíthatják mások a nemzet sorsát; ideig-óráig győzedelmeskedhetik az osztrák befolyás, a nemzeti akarat felett: ám amit maga a nemzet, mint életszükségletet követel, azt teljesíteni kötelesség.

A nemzeti eszmények iránti vágyakozás hatalmas erejével nem állhat szembe senki és semmi. Az évszázados struccpolitika sem segít már többé.

Ha most e várakozásteljes időben csöndes is a lég, ha hangtalan is a feltamadt nemzeti közérzés: ezt a csöndességet, ezt a némaságot elszánt harci zaj fogja telvált-

tani, ha további küzdelemre provokálják a nemzetet. S a harcok mind szaporodnak, a küzdő tábor mind erősebb lesz. Csöndesen várunk, de ha elhangzik a harcra hívó szózat: ott leszünk a táborban mindannyian. Az egész nemzet.

Lássuk, hogy vajon az egész nemzet hősiesség, nem-e töri meg örökre a bécsi kamarilla ármánykodását. Addig pedig megleszünk szép csöndesen. A legalkotmányosabb uralkodó kezében a döntés. A nemzet nyugalomra vágyik, de készen áll a harcra is. Elszánt nagy küzdelemre, melyből diadalmasan kerül ki mégis az Eszme: magyar nyelvünk győzelme.

A nemzeti követelményekért.

Kolozsvár város állásfoglalása.

Kolozsvár, szept. 1.

Nagyjelentőségű indítványt nyújtott be Kolozsvár sz. kir. város közgyűléséhez dr. Deák Albert, törvényhatósági bizottsági tag. Az indítvány a nemzeti követelmények ügyében való állásfoglalásra hívja fel Kolozsvár város törvényhatósági bizottságát és tartalmaz a következő:

„Kolozsvár szabad királyi város törvényhatósága, abban a meggyőződésben, hogy e tekintetben Magyarország, minden igaz polgárával együttérző és hogy immár az ország közvéleményében kirihatalanul meggyökeredett az a szent igazság, hogy egy országban államisága, mint a nemzet becsülete és méltósága megköveteli azt, hogy egy intézményeiben, mint kormányzata szellemében, tehát belsőleg, valamint külső megnyilvánulásaiban, így jelvényeiben s nyelvén is, minden vonatkozó magyar nemzeti jelleg érvényesüljön és kifejezésre jusson, mert anélkül a nemzet léte, vagy a nemzeti egységének kifejezése, a magyar nemzeti állam kiépítése és megvalósítása lehetetlen.

Látva másfelől azt, hogy ezen nemzeti gondolat és kívánság a magyar országgyűlés képviselőházában még eddig nem jutott egyhangú kifejezésre:

Mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy fölír a magyar képviselőháznak az iránt, hogy az ország újonnan kinevezendő kormányát csakis abban az esetben részesítse parlamentáris támogatásban, ha a magyar nemzet erre irányuló, kétséget nem vonható és élő törvényben gyökerező jogainak teljes mértékű érvényesítését, a most folyó parlament küzdelem nemzeti követelmények cím alatt ész-

szefoglalt, voltaképpen pedig a nemzet elidegeníthetetlen tulajdonát képező jogok életbeléptetését programjába fölveszi s azok megvalósítására, a mennyiben ez rögtönösen étharthatlan nehézségekbe ütköznék: kielégítő biztosítékot nyújt.

Ami az indítványnak különös jelentőséget kölcsönöz, az a tény, hogy annak tartalma, pártközi megállapodás eredménye. S éppen ezért teljesen bizonyos, hogy a közgyűlés azt a egyhangúlag fogja magáévá tenni.

A fizetésjavítás.

Budapesti munkatársunktól.

Kolozsvár, szept. 1.

Csak egy fél órájába került volna úgy a Széll-kormány, mint pedig a halva született Khuen-Héderváry-kormány, és a tisztviselők megkapták volna azt, ami őket jogosan megilleti. Jogosan megilleti őket nemcsak azért, mert Széll Kálmán annak idejében — immár két esztendeje — határozotti formában megígérte a fizetésjavítást, de a király trónbeszédében is apodiktikus módon benne van és a törvényjavaslat is egészen készen ott fekszik a Ház asztalán. Sem Széll Kálmánnak, sem a királynak ígérete, sem az égető szükség, amely a törvényjavaslat törvényerőre emelkedését sürgeti, sem az emberiség, sem az adott szó szentsége nem tudta arra bírni a kormányokat, hogy az állami tisztviselők igényeit kielégítsék.

Elpaklitzák az időt mindenféle haszontalan manőverekkel, praktikákkal, kibúvókkal, tárgyalásokkal, amelyek mind egytől-egyig merő haszontalanságoknak bizonyultak. Együttű fufanggal akarták kijátszani a tisztviselők érdekeit az obstrukcióval szemben, mondván: szereljen le az ellenzék, mondjon le az ellenzék a nemzeti követelményekről és mind arról, amiért lelkesen harcolt hosszú időn át, szolgáltsa ki a nemzet érdekeit, az ország jogát és akkor majd — kegyelmesen és nagyilekten törvényerőre emelni engedik a tisztviselők fizetésjavítását. Meg akarták menteni a kormányok a maguk hatalmát, tárcáját, bársónyszekét a tisztviselők jogos érdekeinek rovására. Mert az volt a jelszavuk, hogy az obstrukcióval szemben csak egy hathatós fegyver van: népszertű törvényjavaslatnak benyújtása.

Es ize, hol van most már Széll Kálmán? És hol van Khuen-Héderváry, a kinek szintén módjában volt, sőt kötelessége lett volna a trónbeszédében foglalt ígéretet beváltani? Khuen-Héderváry még ideiglenesen vezeti ugyan a kormányt, de napjai már ilyen minőségben is meg vannak

számlálva. Nem mentették meg a kormányt, nem mentették meg a megérdemelt bukástól a katonai javaslatokat. Ők maguk alá szállták a sötét homályba, nem hagyván vissza mást, csak rossz emléket.

Milyen emléket hagyott volna Széll Kálmán vissza a tisztviselők között, ha azt a felőrárt, amelyre szükség lett volna, nem sajnálta volna a tisztviselőktől? Legalább a tisztviselők áldották volna az emléket, ha az ország nem is valami áldva emlékezett volna meg kormányzatáról. Mert ismétléljük és hangsúlyozzuk: — csak egy fél órára lett volna szükség. Az ellenzék ebben az ügyben, e törvényjavaslat tárgyalása alatt letett volna minden obstrukcióról. Ki is jelentették ezt az ellenzék padsorokon. Mindenki tudta, mindenki várta. Csak a kormányok nem akartak tudni, csak a kormányok nem akarták a várakozásokat teljesíteni. Ők vártak a nyugodt lélekkel, meg nem mozduló lelkiismerettel engedték, hogy a tisztviselők tovább közködjének az inséggel és a nyomorral.

Igazuk volt az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének, amely tegnap tartott igen látogatott gyűlést ebben a tárgyban. Az 1902-ik évi költségvetésben 3 millió, az ez évi költségvetésben pedig 17 millió korona van erre a célra fölvéve, a melyből a tisztviselők egyelőn fillért sem kaptak, noha a kilátásba helyezett többletet már régen elköltötték.

Igy csinálnak mesterségesen nálunk ellenzékot és elkecsereket éppen azoknak a körében országsszerte, a kiknek támaszára, lelkesedésére az országnak és a kormánynak legnagyobb szüksége van. Bitang jószág a kormányok alatt a tisztviselők érdeke, éppen úgy, mint a tömeg oksziszienciák érdeke. Nálunk mindent politikai szempontból bírálnak meg, nem pedig szociális szempontból. A kormányok csak a saját bőrkötet akarják menteni; a tömegérdek nem számít előtük.

Most — úgy látszik — a tisztviselők már fogytán vannak a türelmükkel. — Ugyanaz a forrongás tapasztalható a tisztviselők körében, amely annak idejében a nagy kongresszusra vezetett. Akkor a hivatalnokok kitörni készülő sztrájkját a kormánynak azzal tudta megakadályozni, hogy a fizetésjavítást megígérte nekik. Most már látják a tisztviselők, mennyi értéke és becsese van a kormány-ígéretnek. Majd akkor kezdődik a kormány részről a sápadozás, ha a forrongás megint oly fokot ér el, mint annak idejében. — Mert most már egy kitörni készülő sztrájkot oly könnyen pusztá igazgatóssal leszerelni nem is lehet.

TÁRCA.

II. Rákóczi Ferenc.

Írta és a szamosújvári »Iparos-Egylet«
Rákóczi-ünnepén elmondotta:

dr. Papp József.

»Emlékezzünk a régiókról. Assuk fel a multak vetéseit s a sivár idők pora alól keressük ki a magot, melyet a nagy Rákóczi vetett el, s melyet vérvével öntözött. A magból dus fa kelt ki s a fának dicső gyümölcse a magyar szabadság lón. Rójk le hát emléke iránt a hála és kegyelet adóját! Hiszen szegények vagyunk s nagyjainknak az elismerés és emlékezés borostján koszorujánál egyebet úgy sem nyújthatunk.

A mi szent lelkesedésünk emelje ünnepnapp e napot, melyet II. Rákóczi Ferenc dicső emlékének szentelünk. II. Rákóczi Ferenc emlékének, kit nemzeti szentté avatott küzdelmeinek nemessége, áldozatiának nagysága, sirig tartó keserű szenvedése s az a fenséges honszerelem, mely büszke és hajthatatlan nemes lelkét a számkivetés keserű kenyerére kényszerítette s a busan mormoló tenger partjaira fildőz; mert ő hazájának igazi megváltója vala.

Ezeréves Magyarországnak egét sokszor boriták kétségbeesett komor fellegek s az országot sokszor kerüldték a végszultás sivár veszedelmei. A nemzeti halál előhírnökeivel egyszerre azonban a Magyarok Istene mindig elküldötte a megváltót is, ki szenvedett népéért s egy küzdelmes élet után a nemzeti szenvedések golyóján meghalni is tudott hazájáért, de benőtünk megváltott s megmenlé nekünk a magyar hazát.

Ilyen megváltónk volt II. Rákóczi Ferenc a dicső fejedelem, ki eljött hozzánk akkor, mikor a magyar szabadság már menthetetlenül veszni látszott s mikor az addig törhetetlennek ismert magyar nemzet

is elveszté keblől a szabadságnak szellemét, mely a rossznak megszokásából már-már hűlni kezd vala.

Eljött akkor, mikor az egykori író szerint a magyar jobbágy „vérről szánja földjét, vérről boronálja.” — Pedig neki 1,200,000 hold ingatlan földje, ezer millió értékű vagyona, hercegi címe, fejedelmi családja és rokonsága volt, szenvedésekről tehát nem tudhatott. Nemes lelkében azonban szenvedett az elnyomtatásért s feláldozva azt, mivel máskor csak földi gyönyöröket hajhásznak; eldobva magától címet, vagyon, családot és büszke barátokat harcba szállott a koldusokért és megszerző nekünk a magyar szabadságot.

Ennek a megváltónak, Rákóczinak emléket ünnepeljük mi ma. Rákóczinak, ki mint maga írta: „Eszköze volt az Urnak, hogy felébressze a magyarok keblében a szabadságnak a szellemét,” s kinek neve ma szent fogalmat, egy eszmét jelent: a magyar szabadság és honszerelem dicső eszméjét.

Kétszáz éve annak, hogy a Beszkek alján megjelent Rákóczi. Lelkében lángoló haszszerelettel, kezében a harci lobogóval s a lobogóra az volt írva: „Istennel a hazáért és szabadságért.” Ebben a pár szóban fejté ki Rákóczi nemes léte egész célját, s e szent célhoz hű maradt a mindent elitakló sirig. Szomorú volt akkor a magyar helyzete. Alighogy megszabadult a 200 éves török rabizárból, még nehezebb járom szakadt az elcsigázott nemzet nyakába. Bécs lett urává a magyarnak. Bécs, mely nem elégedett meg a kiszorított nemzet pénzével, szabadságára áhítozott. Mindent felszívó, összpontosító torveinek útjában állott egy szabad Magyarország, s az örökkön kísértő „összmonarchia” eszméje áldoztatni óhajtá a magyar szabadságot. A német katonaság törökkel, tatárral jobban pusztította országunkat, s az Urnak születése után 1700-ban országsszerte át dalolták:

Mert Mig a hazában csak egy német léssen, Békesség ott nem léssen egészen,

Practikának magva, hogy véggépp ennyessen, Ki kell a németnek pusztulni egészen.

Kevesebb mint husz esztendő alatt 1683-tól 1700-ig a hosszú török rabaság alatt már elnyomított magyar nemzetből 140 millió forintot szilpolyozott ki háborura a bécsi zsarnokság, s ezt a rettenő summat — a mai érték szerint egy milliárd forintnál is többet — mind az udózó nép kiürített zsebéből lopta ki a kíméletlen zsarnok kéz.

Törvénytelen módon kivetett és törvénytelen kényszereszközökkel felhajtott adókkal sanyargatta Bécs, a magyar jobbágságot, s az egykori író gunyos verse szerint egész sereg törvénytelen adót szedte be rájuk:

Neve hol accisa, hol repartitio,
Hol pediglen s int, a vagy hol portio
Mindenféle adó, nagy contributio, ...
A sok komissziós, mint a kurta kopó,
Hizlalja erszényét, mert magyaron kapó,
Fürkész, mint a vizsla, ...

A nemesség helyzete sem volt azonban irigylendő. A bécsi hatalom fölük is sokat kívánt, s ez azoknak elszegényedését eredményezte. De még ez sem volt elég. B'cs számba akarta venni egységes Ausztriájának erejét, s elrendelte a beolvasztani szándékozott Magyarország földeinek és népének, parasztoknak, városi polgároknak és nemességeknek összeírását. Gyáza'os mérőnylet volt ez. Ha sikerül, Magyarország önállósága el lett volna temetve mindörökre.

Általános volt a felháborodás. Megváltó után imádkozott az egész nemzet, s mint Szakál Ferenc kolozsvári polgár írja: „Ugyanakkor, mikor a Krisztus született, összeírás volt Zsidóországban, s ezalatt jött el a szabadtó, a világ megváltója. Most is a szegény nemzetnek valóban lenne szüksége szabadtóra... Reményesünk lehet is, mert amint a zsidóság a római birodalom alatt sanyargott; a mikor Isten nem teszi, de lelki szabadtót küldött: ugy-

mi is ugyanazon birodalom alatt nyomorogván nálunk is őszzeírást indítanak. De Isten el fogja küldeni szabadtónkat.

De hol vala hát a megváltó, ki választott népéért keresztelhalált szenvedni kész? Ki volt az, kiért Magyarország sanyargatott népe imádkozik s kit epedő lélekkel várt a magyar nemzet?

Rákóczi Ferenc volt a megváltó. II. Rákóczi György fejedelem unokája s fia Rákóczi Ferencnek Erdély választott, de trónra mégsem jutott fejedelmének. Anyja a magyar nők történelmi nevezettségű büszksége Zrínyi Ilona volt, ki másodsor a dicső és szabadságszeretett, hontalanul elhalt Tökölly Imréhez ment férjhez.

Rákóczi Ferenc volt a megváltó, ki-ről még az ellenséges érzelmű történetíró Arneth is azt írta: „Daltas termétt ember volt, paracsoló és mégis megnyerő külsevel, határozott magyar jelleggel, egészen alkalmas tehát arra, hogy külsőségeket kedvelő honfársait lebilincselje.” Rákóczi Ferenc volt I. a dusszagad német római szent birodalmi herceg, kinek atyai nagyatya, mint trónvesztett a harctéren esett el; kinek atya fejét csak vagyona árán mentheté meg a hóhér bárdjától s kinek anyai nagyatya s nagybátyja, a szabadsághős Zrínyiék vérdopon vértettek el e kinek mostohaatyja Tökölly s anyja Zrínyi Ilona szintén mint menekültek török földön érték a számkivetés keserű kenyerét: mert mindannyian forrón szerették hazájukat.

S ennyi keserű emlék mégsem ölte ki Rákóczi lelkéből a magyar baba szeretetét, sőt még inkább megacélozta nemes lelkét, nagy tettekre tüzelte. Mint maga írja emlékirataiban, „a magyar nemzet sóhajai rábátrák, hogy fegyvert nélkül, hadsereg nélkül, pénz nélkül álljon az őt kérémeivel ostromló porhad elére.”

És 200 évvel ezelőtt megharsant a Beszkek alján a tárogató s a Kárpátokon fennen lobogott a vörös-fekete Rákóczi zászló. Elhangzott a harci riadó, Rákóczi Ferenc szölitá harcba az elaludt magyar nemzetet: a hazáért és szabadságért.

Alig pár száz emberrel lépte át Rákóczi Lengyelország határát, hol mint hontalan menekült bujdosott és jövetelel megindult a nagy, a dicső nemzeti küzdelem a magyar hazáért, a magyar szabadságért.

1703. május 22-én Beregszász piacán már szent esküvással fogadta a nép, hogy „édes hazánkért, nemzetünkért, régi szabadságunkért, a hatalmas Istennek segítségével, az ő hatalmas hadakozó karjának erejével, tökéletes szívvel s lélekkel szenteljük életünket s készek leszünk vértünket ontani egyedül hazánk s nemzetünk szabadságáért, minden privatumnak vágyódása nélkül.”

A magyarság akkor már majdnem félszázad óta állott fegyverben, a mindent egységesíteni akaró Ausztriának hazánk önállóságát veszélyeztető politikája ellen. Wesselényi, Zrínyi és Frangepán összeesküvése vette be a küzdelmet. Tökölly folytatta azt és most Rákóczi ragadta fel a harci lobogót.

„Recrudescunt vulnere” »Ujra felszagtott sebek» című, a magyar nemzet lelkébe által lángoló szózatára mint egy ember állott talpra a magyar nemzet, az irás szerint, hogy „édes hazája s nemzete szabadsága mellett az Isten s törvényeink előtt képtelenti hatalmaskodó, zaklató, porcoztató, adózó, nemesi szabadságunkat rongáló, igaz régi törvényeinket, jussainkat megveto, jóságunkat hatalmasan foglaló s fogyasztó, becsületünket taposó, sónkat, kenyerünket elveto s életünkön uralkodó s kegyetlenkedő birodalom ellen fegyvert fogjon.

Először csak a jobbágyok, a szegény nép csatlakozott Rákóczihoz, később a köznemesek, kikkel megnyerte első diadalmas csatáját a tiszabecsi. Majd a hozzá csatlakozó Károlyi és Senyei példájára az ország főnemessége is zászló alá sorakozott, sőt kurucokká lőnek sokan a császári hadsereg ezredesei közül is. Így báró Andrássy Pál, gróf Forgách Simon, Bagossy Pál és Bottyán János, a később győzhetetlen hírt kuruc vezér: Vak Bottyán. (Vége köv.)

A Párisi árúház égése.

— Express tudósítás. —

Kolozsvár, szept. 1.

A törmelék elhordása gyorsan folyik és ma már annyira haladnak ebben a munkában, hogy a földszint és első emelet jórészt megsemmisült. A törmelék takarításának egyik célja az is, hogy a tűzálltal nem egészen, de részben elpusztított tárgyakat értékesíteni lehessen. A Goldberger testvérek ezeket a tárgyakat ma kezdték eladni.

Ma reggel kezdték meg a munkások a pince kiürítését is. Ez azért is celszerű, mert ezzel elejét veszik a tűz újra való kitérésének.

Csütörtökön érdekes vendége lesz a romoknak; erre a napra várják a new-yorki tűzoltó főparancsnokot, aki a katasztrófa utáni napon este kábeltelegrammban jelentette be elfovertét.

A holdgölgalan Reichner Simon még mindig nem került meg. Neje ottan siránkozik naphosszat a romok felett és szívesorongan leli, hogy valamelyik munkás a romok alul elő kaparja férje holttest-mardványait.

A szegény asszony most már csak arra kéri az Istent, hogy legalább csontjait találják meg szerencsétlenül. — Nem tudok nyugodni, míg férjem holtteste nem pihen a föld alatt.

A szegény asszony egészen bizonyosra teszi, hogy férje meghalt. Nem is lehet másként. Mert lehetetlen, hogy a városban legyen akár milyen állapotban. Hiszen okvetlenül látták volna.

Ma reggel fél 5 órakor Budafokról jelentették a rendőrségnek, hogy egy elmebajos embert fogtak el, aki Reich Antalnak mondja magát, de ez egy 23 éves fiatal ember, vallási öngyűlöletben szenved és lakosságát, aki Ó Budán tűnt el vasárnap óta.

Ma reggel 8 órakor folytatták a tűz veszélyes helyiségek megvizsgálását. A bizottság, mely ezt végzi, csütörtökön befejezi munkáját és akkor jelentést fog tenni vizsgálata eredményéről a főpolgármesternek, akinek kezdeményezésére kezdtek ehhez a munkához.

— Nem akarom — egy mondat volt Márkus főpolgármester — hogy ez a katasztrófa valaha megismétlődjék!

Ugy halljuk és pedig igen jó forrásból, hogy az intéző körök foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a fővárosi tűzoltóságot ellássák mindazzal a felszereléssel, amelynek hiánya egyik főoka volt annak, hogy a katasztrófa így nagy mértékben beállt. Ez a katasztrófa kellett ahhoz, hogy végre belássák tűzoltóságunk rendkívül gyatra felszerelését, amely szegényre válik gazdag fővárosunknak. Komolyan foglalkoznak azzal, hogy rövid időn belül a tűzoltóság kapja a mostani nagy falétrák helyett, vaslátrák és csuszátokat, amelyek segítségével az emeletekre szorult emberek könnyen le lehet hozni és megszabadítani. A mentőponyvát elavult valamit, ami semmire sem jó. Ezt már külföldön kipróbálták. Külföldön nagyobb városokban a mentőponyvát régen a lomtárba dobták.

Tudósítónk ma délelőtt beszélt egy soproni mérnökkel, Spitz Gyulával, aki a tűz kitérése alatt éppen abban az osztályban volt, ahol a babákat árusítják.

— A lapok leírása után ráismerem — ugymond — arra a szegény emberre, akit Reichner Simonnak hívnak.

Kis leányomnak akartam egy babát venni és Reichner Simon volt az, aki több darabot tett előm, hogy válaszszak közülük. Egy két forintos babát választottam ki és Reichner éppen csomagolás végett átadta egyik segédjének, amikor a tűz kitört. Főjtő füst és nagy hőség terjedt fel hozzánk.

— Siessünk, mert baj lesz! — Szóltam Reichnerhez, aki nyugodtan állott és mosolygva sólt:

— Nem kell félni, jól vagyunk szerelve. Vannak tűzoltóink és egy-kettőre nem lesz tűz!

De alig, hogy ezt kimondotta, már lángban állott az egész földszint. Én be sem vártam, még becsomagoltam a babát, leugrottam az emeleti lépcsőn és kilyegettem az utcára. Már akkor szavával tolongtak az emberek kifelé és valóságos élet-halál harcot vívtak azért, hogy kijussanak. Tudtam, hogy nagy baj lesz a tolongásban és torkom szakadtából ordítottam:

— Lassan, lassan, mert agyongázolják egymást!

Ez hatott. A tömeg, amelyben nagyobb részt nők voltak, mérsékelte magát és szépen kijutott. Amint lábaimat kitettem a küszöbön, egy ember fogott meg. Reichner volt.

— Itt a csomagja uram! — szólt és átnyújtotta nekem a babát. Rémtűlve láttam azonban, hogy visszafordul.

— Mit mivel szerencsétlen? — kiáltottam rá, de már akkorra eltűnt a füst mögött. Többé nem láttam.

A tűz kitérése után távoztam, nem is hittem volna, hogy ilyen nagy katasztrófa lesz belőle.

Tudósítónk ma volt alkalma beszélni több emberrel, akik a tűz kitérése alatt az áruházban voltak vásárlás céljából.

Egyikük, egy Mihályi Sándor nevű grófi kocsi, egy pipát akart venni és abban az osztályban volt, ahol ezt az árut tartják. Ez az első emeleten, éppen a kijárat alatti volt.

— En az hiszem — mondta Mihályi Sándor — hogy nagyon sokan megsérültek a tolongásban, amely a tűz kitérése után keletkezett. Mikor én kifelé tolongtam, egy az anyjától elszakadt öt éves fiúcskát hoz-

tam ki, akit ledobtak a földre és összetaposak. Azt hiszem Újpesten lakik az anyja, aki észrevetetlen kiabált az utcán a gyermek után és boldogságában, hogy kihoztam neki gyermekét, elfelejtette megköszönni szíveségemet. Láttam, hogy egy a Népszínház előtt ácsorgó füres bérkocsibaült és aztán elhajtott.

Egy Sonnenfeld Ábrahám nevű könyvkereskedőség, aki nészakjándékot akart venni nővéreinek, panaszkodik, hogy a tolongásban elesett és úgy megütötte az orrát, hogy azt valószínűleg operálni kell.

Egy Szokoli Károly lakatos inas, akit gazdája küldött levelelaposként, nekiesett az egyik tüvegáblának és betörte azt, jobb karját megsebesítette. A kerepesi-út 61. sz. alatt egy orvos kötözte be sebeit.

Segélykérések.

Érdekes, hogy mennyien jönnek kártérítésért és segélyért. Ma reggel a VII. kerületi előjáróságon megjelent egy fiatal ember, aki, elmondta, hogy tanukkal tudja igazolni, hogy egy elájult asszonyt hozott ki az égő áruházból és mentésközben elvesztette pénztárcáját, amelyben 24 korona volt. Kéri tehát, hogy utalványozzák ki neki ezt az összeget, mert ő szegény ember, akinek nagy zavart idéz elő ez a hiányzó pénz.

Egy öreg ur napok óta jár a segélyt kiosztó bizottság nyakára és segélyt kér azon a címen, hogy ő az egyik tönkre ment családtag nagybátyja.

— Az elhunytól segélyt kaptam minden hónapban. Nem sokat, de annyit, hogy nem kellett nyomorogni. Most meghalt és én segély nélkül állok.

Spira Adél állapota nem életveszélyes. Még mindig a Rókus-kórházban fekszik és lehet, hogy csak hetek múlva bocsájtják el, mert állapotát az a körülmény nehezíti, hogy anyja után kesereg, akiről különben nem tudja, hogy meghalt. Látát az fokozza és az orvosok nagyon vigyáznak reája, hogy valahogy ne tudja meg anyja szomorú katasztrófáját. Kórműve Zoltán dr., az orvosa, különben mindennap kétszer is megvizsgálja állapotát.

Kit terhel a kártérítés?

A kerepesi-út 40-ik számú ház lakói dr. Lánzy Jenőt felkérték, hogy képviselőtként kártérítést indítsa a fővárosi közönségre, illetve a közmunkatanács ama tagjai ellen, akik a tűzfal áttöréséhez az engedelmet megadták.

A Ruzicska lakása.

Ruzicska Armán lakása a Klauzál-utcában volt, a Párisi árúház tövében. Amit a lakásán el nem hamvasztott a tűz, azt pocskéká locsolta a tűzoltóság. A tűz után, a háromszobás lakásban csónakkal közlekedhettek s úgy ahogy, fáradtság munka után, a becsületes könyvkereskedő úgy ahogy lakhatót tette a lakhatatlan helyiséggé. És más egyekben nyugodt volt. Mint az olyan gondos ember, aki biztosította egyik biztosító intézetnél. Ez a jámbor ember azt hitte, hogy a társaság épp oly könnyű szívvel fizet kárt, mint amilyen mohón szedi a biztosítási díjakat. Ruzicska családott. Tömlésten kárát 310, szóval háromszázíz koronát ajánlott meg a jókedvű társasági becső, aki, Ruzicska szerint inkább becsémélő volt, mint becső és aki társasági iránti hűségét ragyogtatta akként, hogy egy antik órát, amelyért 100 koronát kínáltak, két koronára becsőlt. — Ruzicska az egyetlen okos módhoz fordult. Bepróblotta a társaságot, a mely mindig nagylelkű a felekkel szemben, mikor szerzi őket.

Szerbia csatlakozott a forradalomhoz.

Véd- és dacsolvetség Törökország ellen.

— Express tudósítás. —

Budapest, szept. 1.

A külföldi hatalmak képviselői szenná-cios dolgoknak jöttek nyomára Szerbiában, ahol hatalmas akció folyik a macedóniai forradalom támogatása céljából. Az akció eddig nagy titokban történt s csak most került nyilvánosságra. Egész Dél-Szerbiában folyik a toborzás a macedóniai felkelés számára s eddig már több, mint háromezer szerb páncél Albánia szabadságáért.

A páncélmozgalom egyik központja a Magyarországon székelő nagy szláv egyet, amelynek elnöke A. J. Tscherep-Spiridovics az elmúlt hónapokban utazta be Szerbiát, ahol a hivatalos körökkel tárgyalásokat folytatott. E tárgyalások eredménye az, hogy nyíltan folyik a toborzás Szerbiában az albán forradalom javára s hogy e szerb felkelők élén egy szolgálatban levő szerb alvezéres áll, ő szolgálatja ki a felkelőknek a fegyvereket, lőszert s a pénzt, úgy hogy a szerb csapatok teljesen felszerelve kerülnek a török területre, a hová eddig már több mint 300 főszerelt embert küldöttek Szerbiából. E felkelőket 40 szerb, nemzeti ruhába öltöztet tisztevezényli a török ellen vívott guerrila harcban A csapatok fővezénylete egy szolgálatban levő őrnagyra van bízva. Legközelebb a Szerémségben s a bánátnban is megkezdik a toborzást s viszik a magyar-szerbeket a török ellen.

Belgrádban a moszkvai nagy szláv egyeteltől eddig tekintélyes összegek érkeztek a forradalmi mozgalom támogatása céljából, de még több pénz várnak.

Bizonyos, hogy a macedóniai forradalmi bizottság és Szerbia között megállapodás történt a forradalom támogatása dolgában.

Legközelebb általános lesz a forradalom Macedóniában s akkor Szerbia nyíltan állást fog foglalni a forradalom mellett s részt vesz a Törökország elleni háborúban.

„Ujság”

Szeptember elsőjével új előfizetést nyitottunk az „Ujság”-ra, mely ma az erdélyi hazarész legelterjedtebb és legterjedelmesebb napilapja. Multunk felment bennünket attól, hogy az ilyenkor szokásos hangzatos előfizetési felhívásokkal álljunk elő. Az „Ujság” öt esztendőös pályafutása alatt, mindig előljár a nemzeti jogokért folytatott küzdelemben és lankadatlanul szolgálja Kossuth Lajos nagy eszméit, mely röviden a haza függetlenségének szent ideáljában összpontosul.

Az „Ujság” előljár minden hírszolgálat gyorsaságában.

Fővárosi és vidéki tudósításai ki-mérítők, megbízhatók és pontosak.

Szépirodalmi rovata változatos és tartalmas.

Az „Ujság” különös gondot fordít az erdélyi hazarész speciális érdekeire és minden közérdekű mozgalom megtalálja benne támogatóját.

Kérjük közönségünket, hogy tartson meg bennünket továbbra is abban a szeretetben, melyet eddig tapasztaltunk.

Hazafias tisztelettel:

az „Ujság” kiadóhivatala.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK!

Egész évre	24 korona
Fél évre	12 „
Negyed évre	6 „
Egy hónapra	2 „

Mutatvány számot kívánatra 8 napig ingyen küldünk

UJDONSÁGOK.

Nagyvásár.

Kolozsvár, szept. 2.

Miért zug a tömeg? A tömeg élni kíván. Élni. E körül fordul meg minden ezen a világon. Ezért szállnak sóhajok, ezért röpök szitok, káromlás, ezért lökdösik, taszigálják egymást az emberek, ezért peregnék nehéz könyök és ezért ömlik és foly a vér.

Elindozom ezt a hatalmas kavardást. Belevetülök a hullámzó néparadabba és meglegek, megyek, bódérol-bódéra, halgatni az igyekezetet: mint akar mindenki minél többet eladni; megyek bódérol-bódéra nézni az arcokat, az izmait, a sok lármázástól és ordítástól eltorzult viaszszára arcokat, belemerülök a szemekbe, melyekből egy vágyat olvasok: élni!

A kenyér. A lakás. A ruha. Ezért ordít a szegény vásáros reggeltől napestig. Szekeren jön, Isten tudja honnét, ládákba pakolva apróságait. Itt aztán kitálja s kincsek gyantáit dícséri föl holmijait:

— Kinek nincs még!

— Kinek kell még!

— Csak husz krajcár, csak husz krajcár!

— ... És ez még mind kevés! Ráadásul adok egy zsebkést, ilyen-olyan amolyan kést, mely magában, solingeni acél mivoltában háromannyit ér a főtárgy áránál!

— Tessék kérem! Tessék kérem!

Egy valódi amerikai föltisztított. Eszegető drámája ehhez sifit! Csak még egy van az egész rakatból! Tessék! Tessék! És bár még ládázásra érzi a föltisztított szappant, akad aki elhisi a szegény törődött legénynek, hogy olyan pompás a szere, hogy több sincs már belőle.

És folyik, mindenütt folyik az alkuvás, ez a cigánytempóta illő, talán az egész világon leginkább pánuk virágzó csúf szokás. A szegény vásáros ördög, ösmelve az emberek örök-alkuvására kész természetét, három-négy-öt-szörös árat kér a keltetésért. Az „emberek”, tudva, milyen hallatlan magasakra szabják az eladók az árat, ehhez képest, készek tizedrészt igérni és sokszor majdnem hajókapa, míg szépe-kén nem enged ez is, az is.

Kiki a saját fátve őrzött érdekeit tartja szem előtt. Kiki ezért alkuszik, lármáz, veszekszik, ordít, jajgat. Mindenki ott táncol, az aranyborjú körül s a hogy ezt a hol felles, hol káprázatos, hol komikus, de folyást és mindenütt ideges káo-zt elnézem, látom: ez a vásár: az élet.

Igy kavardunk, forgunk, nagyvásár nélkül is. Így lökjük, nyomjuk, taszigáljuk egymást, így alkuszunk, veszekszünk, viaskodunk, így küzdünk, így élünk más-
kor is, hogy — — — éljük.

— (A magyar orvosok és természetvizsgálók) kolozsvári vándorgyűlése-
nek pénztárosa, dr. Kaiser Károly immár
Kolozsvárra érkezett s úgy jelenkezéseket,
mint a díjbeveéseket naponta délelőtti
9-től 12 óráig fogadja el a központi egye-
temnek erre a célra kijelölt helyiségében.

— (Az angol király Bécsben.)

Félhivatalosan jelentik: A tegnapi bécsi Hofburgban adott diszebe után a cerclénél az angol király a magyar és az osztrák méltóságok előtt a mély nagyrabecsülés ki-
fejezésével szólott házigaárdájának tisztelettel parancsoló személyéről, akinek bölcsessége az egész világ csodálatát felkelti. A magyar miniszterelnök előtt meleg rokonszenven nyilatkozott Magyarországról és annak fővárosáról, ahol oly szívesen időzött és ahol sok jó barátja van. Örömmel emlékezett meg a belvárosi hadgyakorlatról is, amely-
nél jelen volt és ahol először mutatták be neki gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, az akkori horvát bánt. Az angol király, aki a német nyelvet tökéletesen bírja, hozzátette:

— Bizony, akkor valamennyien fiatalabbak voltunk még tizenöt esztendővel!

— (Érdekes régiséglelet.) Maros-Vásárhelyen a temető mellett házat akartak építeni. Ásatás közben egy régi, körülbelül 600 éves, domborművel díszített cserépkályhákra bukkantak. A dombormű egy máltai lovagot ábrázol, pajzsán keresztel, kezében dardával. Ugyanott egy régi kőbeírt sarkanyut is találtak. A leleteket ifj. Bias István régész, beküldte az Erdélyi múzeum érem és régiségtárának.

— (Sok az eskimó, kevés a főka.) Különösen a tanári pályán, mióta elterjedt az a vélemény, hogy a jogásznak nem kell tanulni, csak sétálni és lumpolni, az érettségét tett ifjak tulnyomó része minden hajlam nélkül, csupa önértékből a tanári pályára lép. Ennek a következménye pedig az, hogy kevés lévén az állás, sokan állás nélkül maradnak. A budapesti Bölcsészhalgatók Segély Egyesülete ennek szeretné a folytatását megakadályozni azáltal, hogy felhívást intéz az érettségét tett ifjakhoz, a melyben a helyzethez mért megfontolásra inti őket a pályaválasztás alkalmával.

— (Értesítés.) Miután többen azon téves hitben vannak, hogy a Miló-utcai evref. leányiskolát októberben a Monostornáca helyezik, szükségesnek tartjuk a tisztelt szülőkkel tudatni, hogy az iskola a régi helyen marad. A beiratások már folynak s egész e hó 10-ig tartanak.

— (Kirándulás Boszniába.) E hó 13-tól 20-ig terjedő kirándulást rendeznek Boszniába és Hercegovinába a hazai és kereskedelmi iparkamarák. A kirándulás célja, hogy a negyedszázad előtt megszállott tartományok közgazdasági viszonyait ott a helyszínen tanulmányozzák kereskedők, iparosok és gyárosok, kik ez uton a valóban hasznos tapasztalatokon kívül értékes üzleti összeköttetéseket is szerezhetnek. A résztvevők kényelmére sok előnyt, esetleg külön vonatot is biztosít az államvasutak központi me-negye-irodája, mely az utazás technikai részét intézi. A résztvevő önjá-
ratok ebből szándékukat mielőbb jelentsek be, akár a menetjegy-irodánál, akár a hely-
beli kereskedelmi és iparkamaránál, hol az egész utazás részletes tervezete áttekinthető.

— (Dagadók, hebegők vizsgálja.) A nyári idény elején Pauli István a siket néma intézet egyik ügybizgató tanára az egész két hónapra kiterjedő kurzust nyitott a dagadók és hebegők részére. Növendékeivel tegnap tartott vizsgálatot, az intézet igazgatójának, Triczky Ferencnek, továbbá Nagy Péter és Ullrich István tanárainak jelenlétében. Az eredmény meglepő volt. E rövid két hónap alatt olyan előmenetelt tettek a növendékek, nemcsak a szóbeli kiejtésben, hanem az értelem fejlődésében, a milyent a jelen volt tanárok nem vártak, az érdekelt szülők pedig nem remélték. Mindkét részről őszinte elismeréssel adóztak a szakavatott tanárnak.

— (A „Királyi színház” össze-
dült) A király-utcai volt Rémi-mulatot Beöthy László színházzá alakítja át. Nagy sietséggel folynak az átalakítási munkák, mert a színház megnyitása október 15-ére volt tervezve. Ez azonban most már valószínűleg halasztást szenved, mert — mint fővárosi tudósítónk jelenti — tegnap déln belszenakadt. Szerencsére ebből ideje alatt történt az eset, mert igaz ott dolgozó munkásokban nem tehetett semmi kárt. A fővárosban — melyben a nagy tűz óta folyton igazgattak a kedélyek — rémesek terjedtek el, emberáldozatról regélve. Ez a hír azonban — szerencsére — alaptalan volt. A rendőrség megindította a vizsgálót.

— (Intimitások a pápai udvar-
ból.) X. Pius pápa személye iránt világ-szerzte nagy az érdeklődés. A külföldi hírlapjai állandóan foglalkoznak vele, leírják mint él, mi a napi életrendje a pápának s a riporterek lesve-lesnek minden apróságot, amely a pápával összefügg, mert minden legesekélyebb részlet érdekli a nagyközönséget. Egy londoni lap levelezője mond el most néhány ilyen érdekességet a pápáról.

X. Pius nagyon bölcs ember, írja a londoni lap, mindig nagy figyelemmel hallgatja meg a bibornokai tanácsát, de — sohasem nyilvánítja a véleményét bármilyen kérdésben. Ami őt leginkább jellemzi, az a fáradatlan egyszerűség és valóságos alázatossága. A büszkeségnek még az árnyékát sem viseli magán a pápa. Aki a trónja elé akar járulni, akadály nélkül juthat oda s a pápa szeretetreméltó barátsággal szólít meg mindenkit. — Nagy érdeklődéssel fordul mindenki a pápa családjá felé is. Tudjuk, hogy X. Pius nagyon alacsony sorsból jutott a királyok királyának ragyogó méltóságába s ez a fény most a családjára is ráűz. — Szeptember elején érkeznek Rómába X. Pius nővérei, akik számára a szentatyja elegáns lakást bérelt a

Ricorgimento-téren, közvetlenül a Vatikán szomszédságában. A pápa új lakosztálya azonban csak e hó végével készül el tökéletesen. — Az egyházi egyetek nőtágit pedig felszólították, — hogy himnuszokat készítsenek X. Pius trónja, kápolnája és a lakása számára. Olyan felszólítás ez, a melyet a legnagyobb lelkesedéssel teljesít mindenki s velekednek a buzgalomban Róma hölgyei. Érdekes, hogy a pápa mielőtt sejteltme is lett volna, hogy a pápai trónusra ül, életbiztosítást kötött a Triest-i biztosító társaságnál. Közben történt a pápaválasztás, de azért az új pápa nem feledkezett meg életbiztosításáról és a vatikáni udvartól a napokban beérkezett a társasághoz a pápa életbiztosítása után esedékes díjrészt.

— (Megtalálták Szent Gellért Koporsóját.) Számos nagyérdeklőség le-
leltre bukkant Farkas Sándor, a fáradhatatlan archeologus, a ki legutóbb Csanában és Torontálban végzett őstörténeti ásatásokat. A régi római, dák, kun és magyar világról beszélő értékes dolgok: fegyverek, szerszámok, ékszerek, házi eszközök kerültek napfényre. De mindez archeológiai ritkaságok közt lehet egy koporsó, a mely egykor a csanádi egyházmegye első vértanúpüspökének, Szent Gellért püspöknek a testét rejtette magában. Az érdekes ásatásokról a következőket írja tudósítónk: A torontálmegyei Ós-Csanádon dák temetkezési helyet tárt föl Farkas Sándor. Decebal harcossainak temetőjéből vaskardok, urnák, bronz ékszerek, csiszolt gránátgyöngyök, üvegpasszák, spondilius tengeri kagylók, csigák, gyöngyök, csontszerszámok kerültek a tudomány birtokába. Ugyanezen község területén, a tizenharmadik római legiátáborhelyén, római sírokat nyitott meg Farkas, melyekben szép dombormű-római sírköveket talált. E sírkövekkel Tiberius és Traján császárok főemberének a sírját találták meg. A római sírok között van kun temetőbe bukkant a jeles kutató, nem messze attól a nevezetes helytől, ahol az ötvenes években Altia kincsét találták föl. A kun sírokban griffes bronzsarkokat talált Farkas. Kétszoros-n értékes ránk néve a jángóri halom környékén fölkerült pogánykori magyar temető, ahol fölkerültak, gyűfűk, kardok, kengyelvasakat, zablákat tömegesen lehet azokat találni. — E helyütt volt az első keresztény magyar püspöknek szék-helye s itt találta föl Farkas Szent Gellért püspök koporsóját. A koporsót még az avar időkben épített s régen romdőlő görög keresztény templom kriptájában találta föl. Diszes kőszarkofág ez, amelyen a gót kereszt látható. A kőkoporsó teljesen szűk. Mint az írott hagyomány beszéli, Szent Gellért püspök holtestét Firenzbe vitték ebből a szarkofágból. A vértanú püspök koporsóját az ó-csanádi templom mellékhajójába szállították s a koporsót ezidő-szerint is ott őrzik.

— (Regényes ördöksi per.) A liszaboni társaságot ez idő szerint igen regényes színezetű ördöksi per foglalkoztatja. Miliókra rugó vagyonról van szó, melyet Coelho Leite gróf szerzett Kelet-Azsiában Macao gyarmatban. Mikor a vagyon együtt volt, a gróf visszatért Liszabonba, ott gyönyörű villát vett és házias-
za vezetését Róza nevű csinos gazdasszonyra bízta. Egy évig élt így és akkor egyszerre betegeskedni kezdett. Néhány hónap multával meg is halt. A halálhírről együtt azt is megtudta a világ, hogy unokahúgainak, akik nagyon szegényes viszonyok közt élnek, a gróf mit sem hagyott és hogy az óriási vagyon a gazdasszonyra, az orvosa és egy kétéshírű nőre szállott. Miután a végrendelet közjegyzőleg hitelesítve volt, a hatóságok ki is adták a vagyon. De a rokonok nem hagyták abba dolgot. Bebizonyították, hogy Coelho Leite gróf azon napon amellyről a végrendelet keltezve van, eszméletlenül göcsökben hanykódott; hogy a köz győz a haldoklót nem látta és 10.000 frank tiszteletdíjért hitelesítette a végrendeletet, melyet a gazdasszony és az orvos neki felmutattak. Sőt az is kiült, hogy a végrendelet aláírása hamisítva van, mindezek dacára azt hiszik, hogy a rokonok nem nyert meg a pert, mert a szép gazdasszony igen előkelő urakat részesített pénzájándékokban és egyéb jókban.

— (Királyi kegyelem egy halálra ítélt katonának.) Miat minden ezrednek, egy a szegediek 5-ik gyalogezredének is megvolt a maga réme. A neve: Szőnyi György őrmester ur. Nagyon jó fiú, csak egy hibája van, hogy tudnillik nála az ember csak az őrmesternél kezdődik. A kutyával pedig köz tudomású dolog, hogy hogyan szoktunk mi, a teremés urai, bánni. A század egyik dobosa, Turcsán László egy alkalommal kikelt a gonosz bánásmód ellen, amelyben az őrmester ur egy gyámoltalan, szelid katonát részesített, még pedig akképen, hogy a puskatussal vágta fejbe föl-lebbvalóját. Ennek büntetése természetesen a halál. Augusztus 18-án, a király születésnapján, távirat útján jött meg a királyi kegyelem. Nem halál csak kétévi várfogság. Az őrmester urat pedig felgyógyulása után; tekintve azt, hogy nála ez az eset, (a mostani következményt kivéve) rendszeres volt, rangjától megfosztották és fogházra ítélték.

— (Szelid mulatás.) Annak szokták ugyanis nevezni az érdeket felek, még a késelést is. Tegnapi éjjel is volt egy ilyen mulatság. Fekete Józsefnek a Deák Ferenc-utczában van egy bormérese. Bró László és Varga Miklós csatornázó legények be-
tértek egy kórtá itala. Kortyból korty, szóból szó, később pedig pofon lett. Aztán nekiesetek a helyiségnek és mindent a mi tőrhöz volt, összetörték, miután már egymást jól helybenhagyták. A mulatókat a rendőrség vette gőndjai alá.

— (Megölte a bikát.) Felső Szőcsén (Szolnok-Dobokamegyében) a falu bikája megtámadta Balázs Sándor csordást. Először szarvain hurcolta egy darabig, azután a földre dobra egy véres hústömeggé tiporta

a szerencsétlen embert, aki a vad állat lábai alatt meghalt.

— (Véres rablótámadás.) Hunyadmegyerén egy kis községben Oprusa Jón és Macár Dán odaváló lakások éjjel megtámadták Anka György és Kovács József odaszegődött famunkásokat Anka György volt a szerencsétlenebbik. Ezt botokkal és késekkel addig verték, zúzták, míg véresen rogyott a földre. A másik, Kovács József elmenekült és lármát csapott, de mire a segítség megérkezett a két támadó már elfutott. A csendőröknek azonban sikerült elfogni őket. A véres teit beismerték, de, hogy a megtámadottól pénzt vettek volna el, azt tagadják.

— (Táncmulatság Mezőbándon.) A mezőbándi kaszinó ifj. Sándor Pál előnközte alatt augusztus 29-én, műsorral egybekötött, úgy erkölcsileg, mint anyagilag, fényes sikerű táncmulatságot rendezett. A műsor kiemelkedő pontja: Király Béla hegedűművésze játéka képezte, ki egy pár saját szerzeményű magyar motívumokban dúzáló ábrándjával a táncmulatság közönségét. M. j. a mezőbándi műkedvelő fiatalok adta Berczik „B. király”-jében tanúságát jó alaki tehetségének. Barabás Matild k. a. Nathalia, Szekeres Linuska k. a. József szerepben játszottak helyes feljegyzéssel és gondos kidolgozással, hűen tükrözve vissza az író intencióit. Orbán Margit adott elő azután hívatásos művésznél is számottevő ügyességgel egy monológot, melyben hűen mutatta be a 13—16 éves leány érzelmét és gondolatvilágát. Végeztél Sándor József és Orbán Margit k. a. nyok ütek a zongora mellé s a közönség lelkes tapsai közepette a „Husarek”-t el s magyar népdalokkal gyönyörködötték a hallgatók. A műsor befejezte után az ékesen görög stílus szerint díszített fényárban a színpadon volt a nagyszámú közönség, ahol a hajnali órákig a legjobb hangulatban tartott a mulatság.

— (Nagy tűz Orosházán.) A napokban nagy tűzvész pusztított Orosházán, a Tass-utca. Este 8 órakor vöröslángok jelezték, hogy az egész utca ég. A tűzoltóság azonnal kivonult, de a tüzet csak nyolc ház leégése után lokalizálhatták. Szerencse, hogy a szél teljesen megszűnt, mert különben egész Orosháza leég. A mentési munkálatok nehezen mentek, mert teljesen hiányzott a víz. Rengeg barom égett meg s ezenkívül három ember tűnt el. Azt hiszik, hogy bennétek a házakban. A károsultak közt van Tóth Elek és neje, a nagyváradi szintársulat tagjai, kiknek minden holmijuk ott égett.

— (A vidéki szenzáció.) A budapesti lapok szombati számában a következőket olvashatjuk:

A Párisi Nagy Áruház égése.

Óriási tűzvész a fővárosban.

A borzasztó szerencsétlenség áldozatai.

(Saját tudósítástól.)

E címe után 5—6 oldalnyi tudósítás az esemény minden elképzelhető és elképzelhetetlen részleteiről.)

Ugyanazon napokban a napi hírek között egy szerény, petit-betűs hírcske húzódik meg és pedig:

„Tizenegy ember tűzhálalának borzalmas hírért kapjuk a marosmenti Pójn közösgéből, mely alatt Luszki és társa cének óriási fátelpe és gőzfűtőszalma állott. Kedden éjjel a malomban tűz ütött ki, melynek nemcsak a malom, hanem az ott dolgozó munkások közül 11 ember is martalékává lett.”

Ez az egész, vagy talán nem elég ez egy vidéki szenzációból?

— (Jó mellékfoglalkozás.) Egy fővárosi újság utolsó oldalán minap a következő hirdetés jelent meg:

A szabad órák

hasznos értékesítésére

kitűnő mellékfoglalkozást

ajánlok hölgyek, hivatalnokok és kereskedők részére.

Három korona beutalással

postafordultalval válaszolok.

H. K. S. 10.009 Poste restante.

Egy aradi úri ember, aki mostanában a jó mellékfoglalkozásra némileg rászorult, sietett beküldeni a három koronát, amire az először forduló postával ezt a levelet kapta:

Tisztelt uram. Nincs utálatosabb és kiálthatatlanabb, mintha egy szobában a képek és tükrök piszkosak, ami bizony sok helyütt előfordul. Ezért tehát díszletes és kitűnő mellékfoglalkozás mindenki számára, ha szabad óráiban a képeket és tükröket megtisztogatja.

Hogy az illető ur mennyire volt megelégedve, arról inkább elképzelhető, mert — aglegény.

— Egy intelligens család egy tanuló fiát, vagy leányát teljes ellátásra elfogad. Cím a kiadóhivatalban.

— Zongora-tanítás. Képzett zongoratanító elvállal tanításra kezdőket és haladókat egyaránt előnyös feltételek mellett. Címe megadható a kiadóhivatalban.

— Új iroda-megnyitás. Van szerencsénk a nagybecsű közönséget értesíteni, hogy szeptember 1-ől napján Mátyás király-tér 12. sz. a. Placintár Rudolf és Társa hatóságilag engedélyezett és törvényszékieleg bejegyzett pénzügyes-közvetítő üzletet és birtok adás-vételi, szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező irodát nyitottunk. E téren szerzett tapasztalatunk indított arra, hogy a helybeli piacon egy elhelyező-irodát nyissunk, miáltal a melyen tisztelt szállodák, vendéglők és kávé urak és mindazok, kik személyzetet alkalmaznak a legnagyobb bizalommal fordulhassanak hozzánk. Megvételre keresek szállodát, kávéházat, vendéglőt, fűszer-szatoct, ur- és női divatüzleteket. Magunkat b.

pártfogásukba ajánlván, maradunk mély tisztelettel Placintár Rudolf és Társa üzletek adás-vételi itodája Kolozsvárt, Mátyás király-tér 12.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, 1-03. szept. 2-án:

Forgószél kisasszony.

Bóhózat 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, csütörtökön, szept. 3-án:

A hálókocsik ellenőre.

Vígjáték 3 felvonásban.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Forgószél kisasszony.

Csütörtök: A hálókocsik ellenőre.

Péntek: Sínhízi képielenségek.

Szombat: A 3 csőrű kacs.

Vasárnap: A cigány. (Diszoldadás.)

* **Lecouvreur Adrienne.** Rokokorabeli, fehér parókás alakokkal tett meg a színpad s a levegő teli volt égő, emésztő szerelemmel, hatalmas politikával, mikép e két fontos tényező csakugyan gyakran összefüggött az élet is és így Scribe és Legouvé szerzőtársak is. S e cseleszővő, fondorlatos, élvágyó, buja korban ott egy színésznő, Lecouvreur Adrienne, a ki szíve vértét, szerelmét, vagyonát, mindenét oda dobja egy hadnagyságnak képzelt fejedelmi nőhódító, a szász gróf szívére. — Ebe a világba, nagy színésznő módjára vezetett vissza bennünket tegnap Tóvölgyi Margit, a cimszerep művészi ábrándjával. Az arcmeknek, a gyönyörű és szenvedésnek minden hangját hallottuk tőle az este és különösen az a jelenet, a melyben egy más színdarabból részlet részavakása után hozza meg magát a hercegnő, föltétlen dicsőségére válik Tóvölgyi Margitnak, ki felvonásról felvonásra zajos tapsokkal, ünnepelek.

Mellette Szakács Andor tűnt ki, apó, jelentéktelen szerepében is élénk bizonyosságot nyújtva bő égis intelligenciájáról. Thury Elemér a természetesség felé törekedett. Tegnap alkálitása a jobbak közé tartozik. Berczi Ernő, szó sincs róla, határozottan csinos, választékos gondolat öltözködő fiatalember; arca még oly kedvesen gyermekes, hogy idősebb alakok alakítására abszolút nem való, még ha el is tekintünk erős kis seipytől. Tegnap egy vívó abbé szerepében tűnt ki Csikóder arca s előttünk egy gyermek-működő előadás álma lebegett, hol sima, szende, békés arca látszott el a nagyok és vének szerepét. Dezső színtelen egy nem neki való szerephez jutott. Th. Csige Bókára pedig egy jelenet volt jellemző. A mikor szerető vágyak az igaznak hevében, hogy: „Te reszketek!” akkor ő hidegen állott, mint egy kisebftja jászabor. Ezen kívül pedig újra nagyokat lélegett és színtelen seipytől. (b.)

* **Szeptemberi üdonságok.** Két új darabja lesz e hó folyamán a Nyári Színház: k. Nyolcadikán Meyer-Förster nagy-hírt vigjátéka a „Hiedelbergi diákélet” — melyből már napok óta tartanak próbákat és 16-án Gorky Maxim szenzációs drámája az — „Éjjeli menedékhely” kerül bemutatásra.

Táviratok

— Telefon jelentés. —

Hettyey Sámuel †

Bécs szept. 1. é. 12. ó.

Karlsbadból jelentik: Hettyey Sámuel pécsi püspök ma este itt váratlanul elhunyt.

A politikai helyzet.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

Szabadelpárti és ellenzéki körökben mind bizonyosabbra veszik, hogy az új miniszterelnök **Wekerle Sándor dr. lesz.** Akik színpáthiával fogadják Wekerle miniszterelnökséget, biznak abban, hogy sikerülni fog neki a nemzeti követelményekre vonatkozólag megfélelő engedményeket hozni, bár azt is biztosra veszik, hogy a magyar vezényleti nyelvet semmi esetre sem adják meg.

Ő felsége szombaton érkezik vissza Budapestre, ahol újból kihallgatáson fogadják gróf Csáky Albint és Apponyi Albert gróft. Ezeket kívül még legteljebb két államférfi kihallgatása várható.

Az interparlamentáris kongresszus.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

Az interparlamentáris kongresszust ez évben Bécsben és pedig szeptember hó 6-án tartják meg. A mennyiben a politikai viszonyok le-

hetővé teszik, Apponyi Albert gróf is jelen lesz a kongresszuson. Ha azonban nem mehetne el, akkor Berzevicsy Albert fogja helyettesíteni, ki egy nagyobb beszédet is fog mondani. A kongresszussal egyidejűleg nagy ünnepek tartatnak Bécsben.

Az angol király Bécsben.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

Edward angol király ma d. e. meglátogatta a kapucinusok sirbolytját és különösen Rudolf trónörökös és Erzsébet királyasszony koporsójánál imádkozott hosszasan, és mindegyik koporsóra egy-egy hatalmas koszorút helyezett el. Ezután az angol nagykövetség palotájában reggeli volt, melyen megjelent ő felsége is. Edward a következő felkészítőt mondotta:

Miután Angol területen vagyok, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy újból köszönetet mondjak azért a szíves fogadtatásért, melyben Bécsben részesültem, az angol hadsereg nevében, az angol hadsereg tábornagyára I. Ferenc Józsefre írtam poharamat.

Ő felsége erre a következőkép válaszolt:

Igen örültem, hogy angol területre jöhöttem és üdvözölhetem barátomat az angol királyt. Rendkívül köszönöm a kitüntetést, melyben részesültem és amely még szorosabbra fűzi a köztünk lévő barátságot. Az angol királynéra és az angol hadseregre írtam poharamat.

Reggeli után Edward az idegen nagyköveteket fogadta, majd az angol gyarmat küldöttsége tiszteltgatta. Ezután látogatást tett Mária Immaculata kir. hercegnőnél. Edward Szalvator főhercegnek és számos előkelőségnek adományozott kitüntetések.

A német császár Mohácson.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

Vilmos német császár e hó 11-én Mohácsra érkezik, ahol Frigyes főherceg vendége lesz. Tiszteletére nagy vadászatokat fognak rendezni. Vilmos 6—7 napig fog ott időzni, azután Bécsbe utazik, ő felsége meglátogatására. Bécsben két napot fog időzni a német császár.

A Párisi Áruház égéséhez.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

A leeggett Párisi Áruház katasztrófája alkalmából mind több panaszt a tűzoltóság ellen. **Lung György v. tanácsos**, ki a vizsgálatot vezeti, kihallgatta ma Földes Árpádot — ki tudvalevőleg Szerbovszky Szaniszló ellen tett följelentést és aki elmondja, hogy a maga részéről semmi pozitív dolgot nem tud, hanem hivatkozott számos tanukra, kiket a tanács ki fog hallgatni.

A keresztény-szociálisták Magyarországon.

Bécs, szept. 1. é. 12. ó.

A keresztény-szociálisták Ternitzben gyűlést tartottak, amelyen Schleicher képviselő beszédet mondott s kifejtette, hogy a mai viszonyok közt a párt nem is gondolhat arra, hogy Magyarországon szóba álljon.

A keleti forrongás.

Budapest szept. 1. é. 12. ó.

Konstantinápolyból jelentik: A porta több nagyhatalmaságtól kapott tanácsot a macedon mozgalmak elfojtására.

A balkáni forradalom.

Budapest, szept. 1. é. 12. ó.

Belgrádból jelentik: Bulgáriából érkező hírek szerint, Armentiben a lázadók több mint 400 lakost lemészároltak.

Rakovóban és Delicében a felkelők feperztek a házakat és kegyetlenül legyilkolták az ellenszégőket.

Kiutrá és Milovo helységeiben a lakosságnak sikerült a lázadókat visszaverni. A támadók közül sokan elesetek, köztük a bandák négy vezére is.

Konstantinápolyból jelentik: A Keleti expresszvonat közlekedésének beszüntetésének következtében Teber és Várna között hetenként három személyvonatot fognak járni.

A porta háborus hajlandósága növekszik s maga a szultán is kívánja a hadüzenetet. Állítólag német

befolyás dolgozik a portánál. A reddief zászlóalját és az első hadtestet legközelebb mozgósítani fogják.

Szófiából jelentik: A felkelők Kru-sevo-ban öt görög kémet fogtak el s nyomban kivégezték valamennyiüket.

Belgrádból jelentik: A krchori kólostor porrá égett. Ideérkezett jelentések szerint a tűzvész gyújtogatásból eredt s a bennégeti barátok egyenmelyikében áruhás szerb tisztekre ismertek.

Budapesti gabonatözsde.

Készárú-üzlet változatlan. A határidő-üzlet gyengén tartott. A tengeri állandóan szűk — tartott szárazságra.

Jegyzetelt:

Buza okt. 731—35

Buza 1904. ápr. 760—61

Rozs okt. 617—18

Zab okt. 535—37

Tengeri júliusra 450—05

REGÉNY.

Hajótörés után.

— Délamerikai regény. —

Ira: Kreuth W. (37)

Berndorf urát mindazok összejöttek, akik Asuncionban bizonyos mértékig henyadók voltak. Állami hivatalnokok, gyarmatosok, német kereskedők és földmészek, honnan idegenek nem lehettek, hacsak valami bejárattól ajánlólevelet nem hoztak.

— Mondhatom önnek, jegyző meg Berndorf ur cseppet sem tapintatos modorában, — szeretném, ha egyáltalában nem jönnék Ammerikába volt katonatisztek. A legjobb lenne, ha ön is elhallgatna régi állásáról és dolgozna, mint mi, többiek. Amerika a munka hazája, Európa a gyűlörségé. Most ismét fölöttünk itt egy volt tengerészti. Az igaz, hogy ez az ember elcsúszott. Egy dióhéjban hajózott ide Brémából, hanem a becsomagolt rajnai bört, melyet itt kellett volna eladnia utközben ő maga megitta. És most? Részvénytársaságot akar alapítani, hogy a Parana hajótársaságunk konkurenciát csináljon.

Szegény ördög, ez is biztosan úgy fogja végezni, mint a többi olyat. Hanem nincs szabály kivétel nélkül: nekem az ön kereskedői modora tetszik. Lássá, így haladunk előre Amerikában.

Berndorf ur és felesége agyonnyörtörték Róbertet kegyességük, nyájasságuk tanujelével.

Róbert sietett kedvesének ékszereket és néhány csinos holmit venni, melyek őt egészen fölvidították.

Mercedes hű volt. Egy reggel az ő különben oly élénk kis barna arca csáján egy vastag réteg fehér és vörös festék volt. Midőn Róbert kifejezte a miatt elégedetlenségét, szenvedéllyel ölelte át és bocsánatért könyörgött.

A tanárré rsszony és anakahugi tr-saságba mentek. Róbert azon az estén szabad volt. Már épen el akart menni a villából, midőn szembe találkozott Berndorf urral. „Jöjjön csak, fiatal ember”, mondá, „ma este olyan helyre akarom vezetni, a hol Asuncion aranyifjúsága szokott összegyűlni.”

Mit tehetett Róbert? Látszólag szívesen ment főnökével a város felé. A városban nem volt éjjeli élet, hanem midőn Róbert legnagyobb csodálkozására a Charita negyedbe mentek, ott a nappal teljesen kihaltak látszó városrészt nagyon élénknek találták. Mindenütt katonákat és bennszülötteket láttak és mindenhol zene és tánc volt.

Az utca, mely különben oly sötét és elhagyott, nagy fénykörökkel volt kivilágítva. — melyek egy csapászk alakában voltak elhelyezve. Egy óriás néger dobbal és trombitával működött és belépésre szólította föl a járókelőket.

Berndorf ur, a ki szívesen használt fel ilymódon egy-egy szabad estét, a könnyű muzsa iránti előszeretettől vezérelve, Róberttel a főváros első Café chautant-jába ment be.

A tarka függőnnyel elfedett bejáraton túl nagy terem volt, melyet színes lámpa-nyok tettek világossá. Az agyagpadlót a por miatt vízzel föllocolták. Az egyik sarokból haragzó zene hallatszott. Az egész helyiséget megtöltötték a táncoló párok. Katonák, matrózok, munkások és néhány csinos guarani leány. A levegő fullasztó volt. Most éppen szünet állott be.

A közönség asztalok, padok körül helyezkedett el és figye mért egy emelvényre összpontosította, melyen énekesek és akrobaták mutaták be művészetüket.

Tökéletes csend lett, midőn egy fiatal paraguay leány lépett a színpadra, hogy gitarral kísérettel egy szerelmi dalt énekeljen.

Róbert szerencsésen elvesztette mentőrá, ki épen egy csinos bennszülött nővel egy sarokba félrevonulva igen bizalmas beszélgetést folytatott.

Már épen elhagyni akarta Róbert a helyiséget, hogy Mercedes meglátogassa, midőn egyszerre tekintete ráévedt az énekesnőre.

— Nagy Isten! Csak nem... Elsápadt, nem hitt saját szemének és mégis, midőn a hangot hallotta...

(Folyt. köv.)

Feloldó szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfajtájados:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Főngeremény 180.000 kor.!

Kuzás már okt. 1-én.

4%-os Tisza-sze-

gedi nyeremény köl-

csön — megszerezhető leg-

célsezerűben — minden

tul fizetés nélkül — a

hivatalos napi árfolya-

mon letét jegy (nem rész-

let iv!) ellenében, ese-

kély 30 korona foglaló

lefizetése mellett.

A vételár hátrálék

megfizetése a vevő által

tetszés szerinti rész-

letekben, a legolcsóbb

kamatattétel alkalmazása

mellett történik.

Alkalm nyílik ily mó-

don, bármilyen a buda-

pesti és bécsi tőzsdén

jegyzett sorsjegy játék

jogát olcsón megsze-

rezni és meghatározott

időhöz nem kötött lefi-

zetésekkel eredeti sors-

jegyek birtokába jutni.

A letétjegy átvé-

telését kezdve minden

nyeremény, kamatozó

sorsjegyeknél a kamat

szevény is kizárólagos-

an a vevőé illeti.

A 3%-os magyar

jelzálog hitelbank nye-

remény kötvényeit ily

módon 20 korona foglaló

mellett a hivatalos napi

árfolyamon adjuk.

Az erdélyi bank és takp.

r. t. váltó üzlete.

Taub Rezsőnek, Kolozsvár.

Egy idegen, nem Önnek címzett kéziratall való visszaélést nem tart-e jellembe vágó dolognak?

Budapest, 1903. szept. 1.

BENEDEK LÁSZLÓ.

Kristály

! gőzmosó-intézet !

Kolozsvárt,

szemben a vasú

810—1903.
végh. szám.**Árverési hirdetés.**

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1903. évi V. 5416. számú végzése következtében dr. Papp József ügyvéd által képviselt Népbank r. t. javára, Hirschfeld Zsiga és neje ellen 140 K. s. jár. erejéig 1903. évi június hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 676 koronára becsült következő ingóságok, egymint: bútorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíró 1903. évi VI 804/2 számú végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. február hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 70 K. 33 f.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Kárpát-u. 11. sz. a leendő eszközlésére 1903. évi szeptember hó 5-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt 1903. évi aug. hó 21. napján.

Papp Jenő,
kir. bír. végrehajtó.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

V. felsőbb leány-iskolát végzett leány
őhajtana állást elfogadni
pénztárnál, bankhivatalnál, de inkább privát házaknál,
privát órákat adni. — Czim a kiadóban

Kiadó lakások!

Igazságügyi-palota és Hon-
véd laktanya közelében!!
Honvéd-utca 62 ik szám.

Mely áll:

I-ször, 3 szoba (2 utcái), elő
szoba, konyha, cseléd-szoba,
istálló 4 lóra, kocsiszín, kert stb.
II-ször, 2 nagy szoba (1 utcái)
előszoba- konyha, kert stb.

Zsúrurak és hivatalos uraknak
kiválóan alkalmas lakások.

2614. 4—6. Értekezheini:

ZATTLER JÓZSEF-fel
Szentgyörgy-u. 20. sz. és Kereszt u. 7 sz.

Mézédes csemege szőlőt, legnemesebb fajokat,
5 kg-os kosarakban 3 koronáért szállít.
Óriási nagy-
ságu barackot
posta kosárral
Mézédes! nyolc ko-
ronáért —
bérmentve.
Kopasz József, csemege-üzlet, Szeged.

A világ legtökéletesebb
Beszélő gépe!

Világhírű Mascagni Record Comp.
grammophonjait és fonographjait

csekély havi részletekre szállítjuk. Havi részlet
4 koronától feljebb. Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve. — Erdélyrészi főképviselet: —

„KORVIN MÁTYÁS“
Erdélyi Könyvkereskedő Részvénytársaság
Kolozsváron, Deák Ferenc-utca 21.

Hangszer osztály. — A gépek ugyanott megtekinthetők.

Kalapujdonságok!

Fehérneműek!

BITTÓ REZSŐ

2461 73—100

KOLOZSVÁR

MÁTYÁS KIR.-TÉR 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

Férfi divat ujdonságait!

Legjobb kivitelben, legutányosabb árakban!

Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók

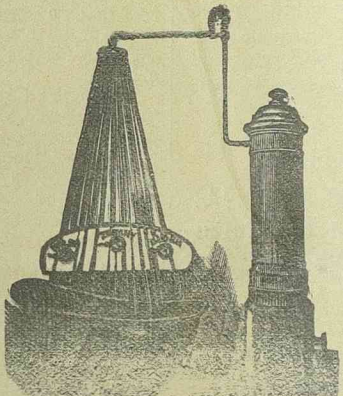
2627 65—100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten

Elvállalja

**vízvezetékek, csatornázások, központi
fűtések, szellőztetések berendezését,**

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

**Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szag-
talan klosetek, szivattyu-művek berendezését.**

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csövek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések in-
gyen és bérmentve.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.

Schuster Emil

Norinbergi, díszmü, játék, sport, vadászati
— és fényképészeti kellékek áruháza Kolozsvárt.

Telefonszám:
83.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

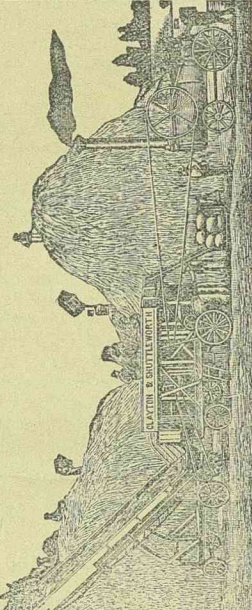
Az eredeti **Grammophon** Társaság hangosan beszélő-
Amerikai zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári áron 105, 150—200 koronáig; ugyiszen az
ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-
nok**at megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereiből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär ezéllővő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaró- és tisztító kellékek
stb., vadászcipők, eszímák, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan lóden és teveszörkabetők, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörkabetők, szörmével bélelt és
béleletlenül, borsapok és sisakok.

Schuster Emil.

Clayton & Shuttleworth
mőködőgépek gyárai
Budapest Váci-körút
63. sz.

Által a legutányosabb árak mellett ajánlatotnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
2 1/2 egész 12 lóerőig,
szalmakaszálók,
ovábbá járgány-cseplőgép, lóere-cseplő, tisztító-rosták, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb szörvetőgép,
aszakavágók, répvágók,
kukorica-moratók,
arállók, kőb-malomb,
egyetemes aszó-akák.

2 és 3-vasúti és minden egyéb gazdasági gépek.

Készletes árajegyzék kiad-
ntra ingyen és bérmentve
kaldelnek

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb
locomobil- és cseplőgép-gyára

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Réti Sándor férfiruhakereskedőnél

a Tanácssháza alatt.

1 férfi öltöny 4 frttól
1 fiu „ 1 frt 50 krtól
1 férfi nadrág 1 frttól kezdve

kapható csakis a

Tanácssháza alatt.

Értesítések

a legolcsóbb árban vétetnek föl
Gombos Ferencz „Lyceum“ könyv-
nyomdájában Kolozsvárt, Egyetem-
utca 7-ik szám alatt.